

GROEP 5-6

BOEK: **De zee kwam door de brievenbus**

ONDERWERP: **Watersnoodramp**

“Mama pakte haar sieraden, het geldkistje. Haar spaarbankboekje, onze geboortebewijzen. Haar tasje en de twee fotoalbums van bruin leer.” Wat zou je meenemen van huis als je snel weg moet vanwege gevaar voor overstroming? Iets kleins wat in je jaszak past? En hoe zorg je ervoor dat dit object niet beschadigt en kwijtraakt in het water?

TIJD: 50 minuten

RUIMTE: Klaslokaal

Werk in groepen van ongeveer 4-6 leerlingen

MATERIAAL:

- Boek *De zee kwam door de brievenbus*

Auteur: Selma Noort

Illustraties: Martijn van der Linden

- 1 kom/emmer water per groep leerlingen

- 1 theedoek per groep leerlingen

- Doekjes voor als er water wordt gemorst.

- Verschillend restmateriaal voor stap 2 & 3; stukjes piepschuim, lege glazen potjes met deksel, wegwerpservies, boterhamzakjes, stukjes hout, karton, lege luciferdoosjes, stukjes textiel, kurken, plastic bakjes. (Je kunt je leerlingen ook vragen dit zelf thuis te verzamelen.)

- 1 schaar per leerling

- Plakband

- Draad

- Satéprikkers

- Papier

- Tekenmateriaal

Deze les sluit aan bij:

- Tijd van televisie en computer
- Canonvenster De watersnood
- Kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld
- Kerndoelen Kunstzinnige oriëntatie

Voorbereiding: Als je de tijd en ruimte hebt doe *stap 1 Oriënteren* dan minimaal een dag eerder dan de andere stappen. Geef je leerlingen als thuisopdracht mee huis-tuin-en keuken-materiaal (zie materiaal-lijstje) mee te nemen dat ze kunnen gebruiken voor hun drijvend museum. En vraag hen eventueel een klein dierbaar object mee te nemen naar school. Of maak met je leerlingen een kleine tekening van een object dat hen dierbaar is om te gebruiken tijdens de les.

STAP 1: Oriënteren – Waar gaat het boek over?

TIJD: 10 minuten (exclusief lezen boek)

Lees & vertel: We gaan *De Zee kwam door de brievenbus* lezen. En om ons in te leven in het verhaal gaan we daarna iets maken.

De Zee kwam door de brievenbus gaat over Liesje en haar gezin. Zij maakt in 1953 de Watersnoodramp mee. Liesje ziet hoe het water door de brievenbus stroomt. Hun huis komt steeds verder onder water te staan. Ze schuilt met haar broertje, zusje, moeder en vader op de vliering. Daar horen ze de meubels die door de kamers drijven bonken tegen de muur. Buiten zien ze allerlei spullen langs drijven.

Laat zien: Laat twee foto's van het Nationaal Archief zien over de watersnoodramp. Op één foto zie je een huis dat is overstroomd. Op de andere foto is een jongen te zien die geëvacueerd is en zijn kat in zijn armen houdt.

Vertel: Gelukkig hebben ze eten en warme kleding mee naar boven genomen. Maar ook dierbare spullen; "Mama pakte haar sieraden, het geldkistje. Haar spaarbankboekje, onze geboortebewijzen. Haar tasje en de twee fotoalbums van bruin leer." (Pagina 15 van *De zee kwam door de brievenbus*.)

Besprek: Wat zouden jullie voor dierbaars meenemen om te beschermen tegen het water? Kies iets wat in je jaszak past en weinig weegt om mee te nemen. Waarom zou je dat willen meenemen? Wat vertelt dit object over jou?

Laat zien: Toon een foto van kleine dierbare objecten. Op de foto zie je een pasfoto, een schelp, een munt, een hangertje, een beeldje en een klein knuffeltje.

Tip: Als je meer achtergrondinformatie wilt geven aan je leerlingen over de Watersnoodramp vind je bij het Canon van Nederland informatie, foto- en videomateriaal voor het basisonderwijs: <https://www.canonvannederland.nl/nl/watersnood>

STAP 2: Onderzoeken – Drijven

TIJD: 15 minuten

Vertel: Veel spullen in het huis van Liesje werden meegenomen door de zee. Spullen dreven weg van hun huis. Om onze dierbare objecten te beschermen tegen water gaan we een drijvend museum maken voor ons object. Voor een watersnoodramp als in 1953 hoeven we niet te vrezen. Na de watersnoodramp zijn onder andere de Deltawerken, grote dammen, gebouwd om Nederland te beschermen. Maar in Nederland zullen we wel altijd met water te maken hebben. Het kan gebeuren dat je iets kleins en dierbaars een keer verliest in het water. Dan komt ons drijvend museum van pas.

De vader van Liesje geeft haar de volgende tip mocht ze in het water vallen: "Dus als je in het water valt... Dan pak je iets van hout, want hout blijft drijven." (Pag. 21 *De zee kwam door de brievenbus*.)

Leg uit: Omdat ons museum moet kunnen drijven gaan we testen welke materialen blijven drijven. Daarmee gaan we ons museum maken. Bestaan er nog meer dingen die goed blijven drijven? Jullie hebben een bak met restmateriaal op tafel staan. Jullie krijgen 10 minuten om materiaal uit de bak te pakken wat je denkt te kunnen gebruiken voor het maken van je drijvend museum. Bedenk alvast hoe je het straks in elkaar kunt zetten. Als verbindingsmateriaal kunnen jullie straks cocktailprikkers, touw en plakband gebruiken.

Denk mee: Loop tijdens deze oefening langs bij de leerlingen en vraag naar hun ideeën. Leerlingen kunnen in de emmer water op hun tafel snel testen of het materiaal dat ze hebben gekozen blijft drijven. Denk mee over het in elkaar zetten. Wijs op de mogelijkheden: prikken, knopen, vouwen, buigen, plakken. Het materiaal drogen zij daarna af met de theedoek.

STAP 3: Uitvoeren - Drijvend museum
TIJD: 20 minuten

Leg uit: Iedereen heeft nu materiaal verzameld om zijn drijvend museum mee te maken. Als je museum kan blijven drijven, is het ook belangrijk dat je ervoor zorgt dat mensen die het vinden, kunnen zien dat het iets belangrijks is. Zorg dat het object beschermd wordt tegen het water én goed zichtbaar is. Zoals bij de dierbare objecten op de *foto's*.

Ruim op: We gaan opruimen. Schrijf je naam op een klein stukje papier, rol dat op en geef het een waterdicht plekje in je monument. Verzamel de drijvende musea op een centrale plek, een tafel of de vensterbank, zodat iedereen ze goed kan zien. Je leerlingen brengen eerst hun werk naar deze plek en ruimen dan verder op. Zo heb jij de tijd om drie werken uit te kiezen om na te bespreken bij stap 4:

- Een werk met een object dat veel vertelt over de leerling van wie het object is.
- Een werk met een object dat goed opvalt.
- Een werk dat naar verwachting goed zal blijven drijven.

STAP 4: Evalueren – Bespreek de drijvende musea
TIJD: 5 minuten

Bespreek: We hebben opgeruimd en gaan een paar drijvende musea bekijken en bespreken om de les mee af te ronden.

Wat vertelt dit drijvende object over de persoon van wie het is?
Hoe komt het dat dit object goed opvalt?
Waarom zal dit museum goed blijven drijven?

Rond af: Wat een bijzondere drijvende musea hebben jullie gemaakt. Jullie dierbare objecten worden goed beschermd.